

SEMINARSKI RAD IZ PREDMETA EKOLOŠKA ETIKA

ODRŽIVOST ŽIVLJENJA SA ETIČKOG STANOVIŠTA

<http://www.maturskiradovi.net/>

IZVOD

Cilj ovog rada je da ukaže na etičku dilemu koja stoji pred čovečanstvom; kako čovek sebi može uskratiti prednosti tehnologije i uživanje u blagodatima koje ona donosi, jer ona nanosi nepopravljive posledice po kvalitet životne sredine i živi svet Planete. Da li savremeni čovek može da koristi beskonačno resurse koji mu stoje na raspolaganju – ima li moralnu obavezu prema čoveku budućnosti? Objasnjavaju se pojmovi održivog razvoja i održivog življenja i pomeranje u svesti savremenog čoveka od antropocentrizma ka ekocentrizmu.

KLJUČNE REČI

Ekološka etika, održivi (uravnoteženi) razvoj, ekološka svest, antropocentrizam, ekocentrizam.

UVOD

Nekada je čovek prema svemu što ga okružuje: drveću, životinjama, rekama... postupao tako kao da svi oni poseduju svest. "Sredina divljaka bila je puna bića sa dušom".

..., Kako možete kupiti ili prodati nebo ili toplinu zemlje? ... Ako mi ne posedujemo svežinu vazduha i bistrinu vode, kako vi to možete kupiti?

Morate naučiti svoju decu da je tlo pod njihovim stopama pepeo njihovih dedova. Tako da će oni poštovati zemlju, recite vašoj deci da je zemlja s nama u srodstvu. Učite vašu decu kao što mi činimo s našom, da je zemlja naša majka. Šta god snađe zemlju snaći će i sinove zemlje. Ako čovek pljuje na tlo pljuje na sebe samoga. To mi znamo: zemlja ne pripada čoveku; čovek pripada zemlji. To mi znamo. Sve stvari povezane su kao krv koja ujedinjuje porodicu...

Šta god snađe zemlju snaći će i sinove zemlje. Čovek ne tka tkivo života; on je samo struk u njemu. Šta god čini tkanju čini i sebi samome...."

Izvod iz poruke koju je 1854. godine uputio indijanski poglavica Sijetl belom čoveku - američkom guverneru koji je od njega zahtevao da mu proda indijansku teritoriju.

Kapital, birokratija i nauka – sveto trojstvo zapadnjačke modernizacije – proglašava sebe nezamenjivim u novoj krizi i obećava da će boljim upravljanjem, integralnim planiranjem i sofisticiranijim modelima sprečiti najgore.

Međutim, mašine koje racionalno koriste gorivo, analitičke procene rizika životne sredine, sistematsko praćenje i merenje (monitoring) prirodnih procesa i slični postupci, ma koliko mogu biti dobre namere, imaju zajedničke dve pretpostavke: da će društvo uvek biti primorano da iskušava prirodu do krajnjih njenih granica i da eksploatacija prirode ne bi trebalo ni da je maksimalna ni minimalna, nego da je optimalna.

U Izveštaju Svetskog centra za resurse iz 1987. godine u programskom delu na prvoj strani se kaže: „Ljudska rasa zavisi od životne sredine i mora „zbog toga“ njome mudro upravljati“. Iz ove rečenice je jasno da je takmičarska dinamika industrijskog sistema bezrezervno prihvaćena. Reči „zbog toga“ – ukazuju da su pozivi na obezbeđivanje opstanka planete Zemlje, kada se pažljivije razmotre, najčešće samo pozivi na opstanak industrijskog sistema.

Matrica života i rada nadrađa potčinjenost prirode koja je sada društveno zarobljena, drobi same temelje etike i briše granice nedopustivog. Samo značenje morala je relativizovano, zatureno u surovom takmičenju da se dostigne tron bogatstva i prestiža.

Zato se etička pitanja -

Da li ljudi imaju dužnosti, obaveze i odgovornosti prema planetarnoj životnoj sredini?

Da li ljudski etički principi i lični ljudski moral primoravaju na poštovanje prema svetu prirode?

Da li je primena i poštovanje ovih etičkih principa u suprotnosti sa ljudskim dobrima i interesima?

Da li ljudi imaju moralno pravo da potroše ono što je priroda gradila milenijumima?

Da li postojeće generacije imaju pravo da "pljačkaju" planetu od budućih generacija?
- još uvek svode samo na puka teoretisanja dok je praksa vođena drugom filozofijom.

No, ovaj raskorak postaje sve veći balast za čovečanstvo.

Odgovor na pitanje: Kako dalje? – postaje imperativ današnjice.

Razvoj nauke i tehnike od ljudi zahteva sve više mudrosti. Međutim, iako je naše vreme u pogledu znanja prevazišlo sva prethodna, ono još uvek nije postiglo veću mudrost, s toga je prava istina da je čovečanstvu neophodna nova perspektiva.

Od ogromne važnosti za budućnost Planete postaje pretresanje pitanja kakva su: Kakav je bio naš dosadašnji razvoj civilizacije? Neplanski? Profitski? Bahat? Neodgovoran? Postoji li mogućnost da se udare temelji drugačijoj filozofiji života? Koje vrednosti treba da izađu u prvi plan? Da li nam je stalo do sreće i zadovoljstva budućih generacija?

Baš zato što se čovečanstvo danas nalazi na sudbonosnoj prekretnici u svom razvoju - "biti ili ne biti", odgovori na ova i slična pitanja jesu neminovnost, potreba i primarni zadatak današnjice. Preciznije, pred čovekom je dvostruki zadatak; Sa jedne strane on mora prilagoditi Zemlju sebi jer je ona za njega izvor egzistencije, zatim sebe zemlji, a s druge strane mora obezbediti mehanizme njene zaštite. Jer kroz odnos zajedništva prirode i čoveka može se osigurati život sadašnje ali i buduće generacije. Otuda je potreba razvijanja odgovornosti i ekološke etike kako kod pojedinca tako i kod organizovanog društva od ogromne važnosti jer se ovim smanjuje rizik i neizvesnost opstanka.

Ekološka etika predstavlja sistematičan opis moralnih odnosa između ljudskih bića i njihovog prirodnog okruženja. Moralne norme upravljaju ljudskim ponašanjem prema svetu prirode. Ekološka etika objašnjava karakter ekoloških normi, prema kome i prema čemu ljudi imaju odgovornosti i kako se te odgovornosti opravdavaju.

Ekološka etika je „potreba drugačijeg paradigmatškog pristupa razvoju i okolini“ i naglašavanje da je odgovornost za okolinu ujedno i odgovornost za život. Ekološka etika aktualizira se u postmodernom društvu kao posledica opšte dugotrajne ekološke indiferentnosti modernog društva.

To nije neka nova etika, već novo etičko refleksivno polje ljudskog delovanja na području životne sredine. Brojne su komponente pojma ekološke etike, kao što su pluralizam vrednosti, moralne norme, savremena multikulturalnost, ekonomska i socijalna pravda itd.

Ekološka kriza shvata se i kao čovekova kriza – kao kriza mogućnosti i orijentacija u odnosu na dosadašnje verovanje u neograničen napredak i optimizam budućnosti u okvirima moderne paradigme. „Okolina“ više nije puki objekt na raspolaganju. Okolina je konkretna priroda. Čovek je istovremeno njegov sastavni deo, od njega zavisi i prema njemu ima neke obveze.

Preuzimanje odgovornosti za održivi razvoj, što uključuje i odgovornost za okolinu, treba da ide od pojedinca prema institucijama. Međutim, tu se ne radi o odgovornosti koja proizlazi iz „etike načela“ nego se radi upravo o konkretizaciji tih načela, o delatnom obrascu održivog razvoja.

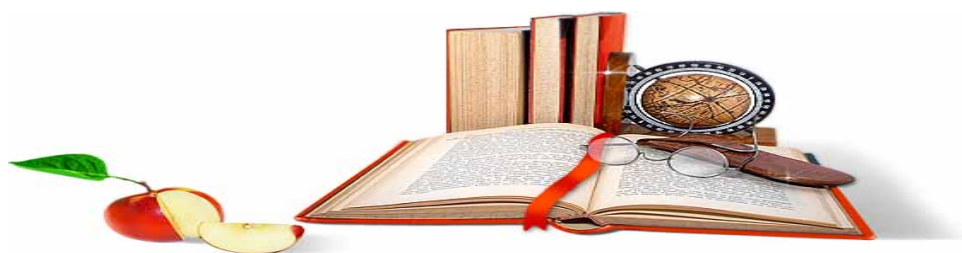
Odgovornost za okolinu nužno pretpostavlja neke relacije subjekta i objekta, pa tako i pitanja: ko je odgovoran (subjekt), za šta je odgovoran (područje), pred kim (kome) je odgovoran (instanca). Pored moralne odgovornosti, postoji pravna, socijalna, politička, profesionalna itd. odgovornost. Jedna ne isključuje drugu.

Naime, još u šesnestom veku Monteni je tvrdio da surov odnos prema životinjama vodi do neprimerenog odnosa prema ljudima. Zagovarajući osećanja dužnosti čoveka prema životinjama koje poseduju osećajnost, biljkama, drveću **čovek zahteva da ljudski susret s prirodom bude utemeljen na moralnim obzirima, ne zbog vrednosti biljnog i životinjskog sveta već zbog same ljudskosti**. U ovakvom misaonom ritmu i Bentem i Šopenhauer će graditi svoje teorije. Iako je i dalja potraga za ekološkim smislom ipak pod prevagom

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

**NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO SEMINARSKI, DIPLOMSKI ILI
MATURSKI RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU
OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI
STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U
BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE
SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U BAZI NE
NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE
IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**.
PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM FORUMU ILI NA**

maturskiradovi.net@gmail.com